Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація „Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 109. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 9-го ЧЕРВНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 9, 1984 No. 109. VOL. XCI.

ВЛАШТУЮТЬ НАУКОВИЙ КОНҐРЕС З НАГОДИ 1000-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ

Учасники Конференції в каплиці УВУ після Молебня (сидять, зліва): о. І. Музичка, В. Янів, А. Жуковський, о. Г. Удод, Д. Штогрин; (стоять, зліва) П. Дубицький, В. Марунчак, Г. Васькович, В. Косик, В. Маруняк; Б. Осадчук, М. Богатюк, В. Кальваровський, А. Гайдамаха, Ю. Ковальчук, Я. Пеленський, Б. Стебельський.

(Світлив М. Джиґалюк)

Мюнхен, Німеччина. — Від 11-го до 13-го травня 1984 р. радила в приміщенні Українського Вільного Університету в Мюнхені Конференція у справах покликання Комітету для організації наукового конгресу в тисячоліття хрищення Руси-України. В нарадах взяли участь вісім умандатованих делегатів з Італії, З'єдинених Стейтів Америки, Канади, Західньої Німеччини та Франції, які репрезентували 15 науково-дослідних та науково-навчальних установ та їх координаційних осередків при СКВУ. 16-та установа була репрезентована обсерватором. Дві інші установи співділяли при підготові Конференції, але не мали змоги вислати делегата.

Конференція відбулася з заохотою та благословінням Українських Церков після дуже ґрунтовної п'ятимісячної підготови. Вона почалася від Св. Літургій в намірені успішности нарад, які служили в каплиці Екзархії Владика Платон в асисті о. митрата проф. д-ра І. Музички та о. Йоакима Джурджара, а в домашній каплиці УВУ о. митрофорний протопресвітер Палладій Дубицький. Після відправ Владика й отці Палладій і Іван приступили до соборного Молебня, після якого Владика Платон сказав коротку змістовну й сердечну гомілію із побажаннями для нарад.

Конференцією керувала Президія у складі: проф. д-р Володимир Янів (УВУ), голова; проф. д-р А. Жуковський (НТШ в Европі, Франція) та проф. д-р Д. Штогрин (ТУБА, Асоціяція Університетських Професорів, Урбана, ЗСА) — його заступники; отці митрати — проф. д-р І. Музичка (УКУ, УБНТ, Рим) та протоієрей д-р Г. Удод (Колеґія св. Андрея, Вінніпеґ) — члени; секретарювали: д-р В. Маруняк (УГТ) та д-р Б. Кузь (обоє з Мюнхену). На вступі зачитано привіти із благословенням для Конференції від Архиєпископа Анатолія Дублянського (Німеччина) від УАПЦ та від Єпископа Михаїла Гринчишина, ЧНІ (Франція), від Секретаріяту Центрального Ювілейного комітету УКЦ. Владики висловили в своїх привітах радість із екуменічного підходу при організації й переведенні Конференції та виявлення щирого братнього единомислія під час заходів для її скликування.

Після докладного проаналізування звіту про працю Підготовчої комісії на тлі попередніх домагань дійти до спільного комітету наших наукових установ та після застанови над профілем запляннованого Конгресу визначено для правильника, що його проєкт подав В. Янів, а доповнила Комісія у складі: о. протоієрей Г. Удод, проф. д-р М. Марунчак (УВАН, Канада) та проф. д-р Д. Штогрин. Після узгіднення й акцептування Правильника приступлено до підписання акту заснування постійного комітету, який, з огляду на його історичну вартість, подаємо повністю, тим більше, що в ньому є названі всі партиципуючі установи та подані всі підписи.

(Продовження на ст. 4)

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНСОЮЗУ ПРИДІЛИВ 171 СТИПЕНДІЮ НА 51.750 ДОЛЯРІВ, СХВАЛИВ КУЛЬТУРНУ ФУНДАЦІЮ

Союзівка, Керговксон, Н. Й. — Головний Уряд Українського Народного Союзу у двох дальших днях своїх Ювілейних Річних Нарад, в середу і четвер 6-го і 7-го червня, що відбуваються на цій його відпочинково-виховній оселі, приділив 171 стипендію для потребуючих студентів, схвалив оформити Культурну Фундацію УНСоюзу, прийнявши проєкт тексту реєстраційного документу такої Фундації, вислухав звіти головних редакторів „Свободи" Зенона Снилика й „Українського Тижневика" Роми Гадзевич, і управителя Союзівки Івана Рабкечича, та почав розгляд резолюцій і рекомендацій своїх комісій.

Приділ стипендій запропонувала Стипендійна Комісія УНСоюзу, керуючись їхніми потребами, предметом студій та успіхами в них, і їхньою участю в українському житті.

Стипендії признано у висоті: 100, 200, 300, 400, 500, 750, 800 долярів і три стипендії по 1000 долярів.

Культурна Фундація

Згідно з рішенням і доорученням на попередніх Річних Нарадах, головний предсідник д-р Іван О. Флис який напереміну із заступником головного предсідника д-ром Мироном Куропасем проводять цими нарадами, запропонував текст документу урядової реєстрації (інкорпорації) Культурної Фундації УНСоюзу, як звільненої від оподаткування культурної установи. Згідно з цим документом, УНСоюз встановляє свою Культурну Фундацію, яка має за завдання:

1. Зберігати, плекати, поширювати і збагачувати українську культуру.
2. Підтримувати розвиток української мови, літератури, історії, мистецтва і суспільних студій.
3. Піддержувати розвиток, координацію та фінансування українських студій, дослідів і публікацій в інституціях вищого навчання.
4. Приділяти індивідуальні стипендії, дотації та інші допомоги на працю для розвитку української культури.

Документ інформації передбачає акумуляцію відповідних фондів із дотацій УНСоюзу та дотацій, пожертв, записів і подібного, від інших установ та приватних осіб.

Наради добігають до кінця

У п'ятому дні цих Ювілейних Річних Нарад Головного Уряду УНСоюзу у п'ятницю, 8-го червня, на програмі дня були дальші звіти поодиноких комісій та розгляди і схвалення пропонованих ними резолюцій і рекомендацій, у цьому і такі важливі справи, як розгляд і схвалення бюджету УНСоюзу на черговий рік і приділ дотацій багатьом нашим харитативним, культурним, науковим, виховним, молодечим та іншим установам.

На закінчення цих Ювілейних Річних Нарад Головний Уряд УНСоюзу ще розгляне і вирішить ряд „різних справ", в цьому і загально-громадського порядку.

КОНФЕРЕНЦІЯ „НА ВЕРШИНАХ" ПРОХОДИТЬ СПОКІЙНО

Лондон. — Десята конференція „на вершинах", що розпочалася в Лондоні в дні 7-го червня ц.р., не має великих надій на якісь „магічні" розв'язки економічних проблем, що стоять перед вільним демократичним світом.

Після ряду приватних розмов політичні провідники семи найважливіших індустріяльних держав Заходу зібралися на „діловому" обіді у прем'єр-міністра Великобританії Маргарет Тачер в її офіційній резиденції при Довнінг Стріт число 10.

Серед справ, які були предметом дискусій поміж присутніми державними мужами, є такі важливі й пекучі, для світу, як глобальні борги, великий дефіцитовий бюджет ЗСА, посилення воєнних дій поміж Іраком та Іраном в Перській затоці, світовий тероризм, справа озброєння і відносин із СССР. Першою темою розмов поміж державними мужами були стосунки Заходу і Сходу. Президент Роналд Реґен зустрівся на окремих розмовах з лідерами Японії, Італії, Західньої Німеччини і Франції та запевнив їх, що відсоткова стопа в Америці невдовзі обнизиться.

В загальному провідники цих країн ствердили, що діялог із комуністичними державами є конечністю, і заяву в цій справі опрацьовується. Представники ЗСА сподіваються, що Президент Р. Реґен буде настоювати на тому, щоб всі присутні погодилися скласти сильнішу заяву у справі контролі зброї і взаємовідносин поміж Сходом і Заходом, як також буде вимагати ясного коментаря щодо війни у Перській затоці, світового тероризму, та політики в державах Третього світу, що щойно розвиваються і які мають величезні заборгування міжнародним і американським банкам.

В загальному є десять ключових проблем, що розглядаються у розмовах поміж державними провідниками, а це: бюджетовий дефіцит, висота відсоткової стопи, заборгування країн Південної Америки, безпечна достава нафтової ропи, торгівля, монетарна система і деякий індустріяльний занепад у Европі, кислотний дощ і довкілля, економічний розвій і політичні проблеми в світі.

Фундація Антоновичів нагородить літературні і наукові праці

Вашінгтон. — Фундація Омеляна й Тетяни Антоновичів проголошує, що в 1984 році вона дасть свою четверту літературну нагороду і свою третю нагороду за наукову працю з українознавства.

Літературна нагорода буде приділена на відзначення видатного літературного твору, написаного українською мовою, незалежно від того, де його автор живе і працює. Критерієм для познзначення нагороди є висока мистецька вартість твору в поєднанні з творчою своєрідністю його мистецької форми. Нагорода може бути надана романові, повісті, збірці оповідань, поемі або збірці поезій, надрукованих окремим виданням, або в альманахах чи журналах.

Наукова нагорода буде надана видатній праці українською або чужою мовою з ділянки українознавства, а саме історії, історії літератури, мовознавства, мистецтвознавства чи літературно-мистецької критики.

В обох випадках можуть розглядатися твори видані 1983 або 1984 років. Твори в рукописі не розглядаються. Посмертно нагороди не призначається.

Кожна нагорода складатиметься з характеристики-відзначення і грошової суми 5,000 долярів.

Щоб бути розгляненими, твори мусять надійти до жюрі не пізніше 1-го жовтня 1984 року. Вручення нагород відбудеться на початку 1985 року.

Жюрі 1984 року складається з таких осіб: Ярослав Пеленський (університет Айова), Богдан Рубчак (Іллинойський університет), Іван Фізер (Ратґерський університет), Юрій Шевельов (Колюмбійський університет) і Роман Шпорлюк (Мишиґенський університет).

Листування до жюрі слід спрямовувати на адресу: The Antonovych Foundation, P.O.Box 40818, Washington, D.C. 20016.

Українка здобула нагороду Метрікс

Ню Йорк. — Тамара Кукрицька-Гомер, яка є президентом великої фірми для оголошень, одержала в місяці квітні ц.р., нагороду Метрікс, яку дістають жінки, що найбільше визначаються у своїй праці в ділянці комунікації. Нагороду, яку вручено їй під час святочного полуденка у готелі Вальдорф-Асторія в Ню Йорку, одержали крім Тамари Кукрицької-Гомер, такі відомі феміністки та журналістки як Сусан Бравнміллер, письменниця і феміністка, Даєн Соєр кореспондентка телевізійної станції Сі-Бі-Ес, Патриша Раєн співредактор популярного тижневика „People", Енід Немі, колюмністка „Ню Йорк Таймсу", Джуді Л. Прінс дорадниця відділу реклями Мобіл корпорації.

Т. Кукрицька-Гомер

Як бачимо, треба виїмкової позиції та надзвичайної праці, щоб таке відзначення одержати. Тому нагороджені одержали не лише сильні оплески присутніх понад тисячу осіб, але також особистого листа від президента Роналда Реґена, в якому він підкреслює, що ця престижева нагорода є доказом високого професіоналізму в ділянці комунікації і може бути приміром для інших.

Тамара Кукрицька-Гомер одержала вже ряд інших нагород за свою працю та примірне ведення підприємства, декілька разів виступала на телевізійних програмах, давала інтерв'ю до радіо та до американської преси.

Вона, як її батьки та сестра, відома українська актриса, мистецька слова Лариса Кукрицька-Лісняк є членами УНСоюзу.

Понад чотири сотні сікхів загинули в Індії

Амрістар, Пунджаб, Індія. — Дводенний штурм найбільшої релігійної святині сікхів, тут, т.зв. „Золотого Храму", розпочатий індуським урядовим військом у середу, 6-го червня, з метою припинити самостійницький і автономістський, чи то пак „терористичний", рух серед цієї релігійної меншини Індії, і продовжуваний цілий день у четвер, 7-го червня, залишив вбитими понад чотири сотні сікхів на чолі з їхнім релігійним провідником Ярнаілом Сінґом Бріндранвале, який загинув у „Золотому Храмі", відбиваючи атаку урядових військ, разом з своїми найвірнішими соратниками. Серед убитих є також 50 вояків реґулярної армії та війська безпеки, бо боротьба буда дуже кривавою і безоглядною. Штурмуючі війська заарештували також 700 сікхів, які перебували під час цієї „пацифікації" сікхських вірних у названій святині, а ще дві тисячі сікхів заарештовано в інших місцях країни.

Кількадесят убитих було також по інших сікхських церквах, що їх також заатакувало індуське військо в намаганні „припинити тероризм екстремістів", хоч з цим урядовим окресленням сікхів не погоджуються в колах американських сікхів, які в кількості півмільйона осіб проживають в ЗСА.

Американці-сікхи з жахом і обуренням довідалися про „масакру", як вони називають, їхніх земляків-співвірців, кажучи, що таким безоглядним вчинком Індіра Ганді поклала підвалини під потребу повної державної самостійности Пунджабу від Індії, якщо в тій „демократії", яка насправді є лише „назверхньою демократією", панує „тоталітаристична більшість", яка не дає можливости жити меншості (етнічній і релігійній, бо сікхи мають і свою окрему історію, свою культуру і навіть окремішню від гіндусів мову). Ці досі помірковані сікхи тепер, — як вони кажуть, — поставлені під стіну, і їм не лишається нічого іншого, як добиватися повної незалежної держави Пунджабу, де сікхи і так становлять більшість населення.

В „Золотому Храмі" також заарештовано провідника поміркованої партії сікхів Акалі Даль, який називається Гарчанд Сінґ Лонґоваль. Ця партія коротко в 1970 році була при владі в провінції Пунджаб, а тепер добивається більшої автономії для своїх земель.

По цілій Індії прокотила-

(Закінчення на стор. 4)

Виступив в обороні Східньої Европи

Нюарк, Н.Дж. — У щоденнику північного Ню Джерзі „Рекорд" з дня 18-го травня ц.р., появилася довга стаття співробітника цієї газети Кріса Мандіка під заголовком „В обороні Східньої Европи", в якій цей журналіст подає зміст свого інтерв'ю з д-ром Богданом Витвицьким, автором книжки „Інший голокост" про не-жидівські жертви нацистського переслідування у Другій світовій війні.

Д-р Б. Витвицький, як подає К. Мандік, доказує на ділі у своїй книжці та численних доповідях на цю саму тему, що побіч мільйонів жидів були мільйони людей, українців та інших національностей, що також загинули в німецьких концентраційних таборах. Він наводить десятки прикладів із поданням місця, дати та інших переконуючих доказів і деякі з них цитує К. Мандік у своїй статті. Він також описує, як важко д-р Б. Витвицькому переконати існуючу публічну опінію, що сторожа в концентраційних таборах складалася не лише із членів національностей країн Східньої Европи, а зокрема української національности, як звичайно подають найбільше відомі знавці жидівського голокосту, а що в концентраційних таборах були нарівні із жидами в'язні українці та інші слов'яни. На жаль, коли жиди постійно говорять про свій голокост, інші жертви такого самого голокосту мовчать, або не мають можливости повністю виявити свої трагедії.

Стаття К. Мандіка написана дуже об'єктивно та прихильно і дає можливість американським читачам цієї газети побачити „другу сторону медалі" історії німецького расизму у Другій світовій війні.

ПРАЦЯ КОМІСІЙ КОНВЕНЦІЇ СУА МАЛА ДІЛОВИЙ ХАРАКТЕР

Ню Йорк, (О.К.). — XX Конвенція Союзу Українок Америки, що проходила тут впродовж трьох днів 26, 27 і 28-го травня ц.р., мала незвичайно діловий характер, що підтверджують наради численних практичних комісій, так званих „воркшап", та переведення цілої програми. Відповідальні за підготовку програм комісій доклали справді усіх зусиль, щоб обговорювані теми та доповіді були цікаві, а рівночасно дали учасницям — членкам СУА практичне знання і практичні матеріяли для майбутньої праці, та піддали думки й суґестії до призадуми.

На світлинах: Наради пресової комісії (зліва): Уляна Любович, Ольга Кузьмович, Марта Коломиєць, Остап Олесницький, Оля Дацків і Марія Течер.

Шкода, що цікаві своїм змістом комісії відбували наради по дві рівночасно і не можна було їх вислухати в цілості. В неділю ранком, 27-го травня, переведено наради двох комісій — преси і членства; відтак — рівночасно зовнішніх зв'язків і виховної. Не зважаючи на ранню годину, всі кімнати нарад комісій були вщерть виповнені публікою, а багато із учасниць старалися перебігати із залі до залі, щоб захопити якнайбільше із тематики.

Нарада Комісії преси, підготована Іриною Чайківською, референткою преси Головної Управи СУА, мала єдиного модератора (чоловічого роду) мгра Остапа Олесницького; темою наради було майбутнє журналу „Наше життя". Після короткого огляду стану сьогоднішньої української преси Ольги Кузьмович і оцінки української жіночої преси Марти Коломиєць, дві дальші дискутантки висловили думки на тему місячника „Наше життя", беручи до уваги погляди старшого і молодшого членства Союзу Українок Америки. У висліді цікавої дискусії стверджено необхідність дальшої появ жіночого журналу українською мовою із поширенням сторінок англійською мовою.

На нарадах Комісії членства, що проходила в тому самому часі, обговорено організаційний підхід до збільшення індивідуального членства і утворення нових відділів. Тут брали участь Галина Коленська, Стефанія Пришляк, Марта Федорів, Рома Миськів; ведучою була організаційна референтка Головної Управи Марія Крамарчук.

Зовсім інший характер мали дві чергові комісії, одна з них — із інформаціями, як посилити зв'язки з американським світом. Тут незвичайно цікаві доповіді дали постійні працівники у зв'язках з американським світом у столиці країни — журналісти Андрій Білик і Юрій Добчанський, та Марта Цеґельська і Надія Комарницька-МкКоннел, що стоять на постах в американському Уряді. Дискусі-

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ Юрій Дергачев помістив дуже гостру статтю в „Новостях", в якій висловив погрозу-пересторогу на адресу Америки і червоного Китаю проти „тіснішої мілітарної співпраці", і заявив, що Москва „зареагує відповідно" на небезпеку зі сторони змодернізованих китайських збройних сил. Ця погроза була написана у зв'язку з відвідинами у Вашінгтоні китайського міністра оборони, Жанґ Ейпінґа, який має переговорювати в справі набуття наймодернішої мілітарної технології в Америці. Згаданий журналіст також погрозив, що СССР „візьме рішучі кроки, якщо Москва відчує, що її безпека та безпека її союзників, як наприклад, В'єтнаму, буде загрожена зі сторони Китаю".

У ВАРШАВІ В органі комуністичної партії „Трибуна Люду", було повідомлено, що поліція арештувала 15 осіб у зв'язку з друкуванням нелеґальної літератури у Варшаві. Під час розшуків поліція сконфіскувала чотири тони різних антирежимних проклямацій, летючок і брошур. В тому самому часі на Захід передано листа визначного члена „Солідарности", Яцека Куроня, який закликає західні пацифістичні групи протестувати не тільки проти політики НАТО, але також проти мілітарної політики країн Варшавського Пакту, яка є не меншою загрозою для загального миру як політика НАТО. Куронь твердив, що сателітні армії постійно у бойовому поготівлі, готові кожної хвилини виступити збройно проти власних громадян.

ПРОФ. ЮРІЙ ОВЧІННІКОВ, совєтський біохемік, виступаючи на пресовій конференції в Москві в дні 6-го червня ц.р., заявив, що проф. Андрей Д. Сахаров живе „спокійно в місті Горькому", де його совєтський уряд заслав ще в 1980 році, щоб тим чином ізолювати його і його дружину Єлену Боннер, від західніх кореспондентів в Москві. Як відомо, в останньому тижні були численні поголоски, що проф. Сахаров помер в наслідок довгої голодівки, яку він вибрав як протест проти заборони виїзду закордон його дружини на лікування.

З БОННУ, В ЗАХІДНІЙ Німеччині повідомляють, що 18 німецьких чоловіків і жінок із Східньої Німеччини втекли до будинку дипломатичної місії Західньої Німеччини у Східньому Берліні, домагаючися дозволу еміґрувати до Західньої Німеччини. В січні ц.р. 12 східніх німців втеко до американської амбасади у Східньому Берліні, а 6 інших східніх німців схоронилися в західньо-німецькій місії також в Східньому Берліні.

В АМЕРИЦІ

ВОЛТЕР МОНДЕЙЛ, демократичний кандидат на номінацію на президента, заявив у середу, 6-го червня, що „перегони (виборчі) закінчилися". Не зважаючи на те, що він програв у передвиборах в стейті Каліфорнія, він вважає свою номінацію на президента країни запевненою та закликав інших двох демократичних кандидатів — сен. Ґері Гарта і проповідника Джессі Джексона об'єднатися і підтримати його. Г. Гарт, проте, отримавши несподівану перемогу у Каліфорнійському стейті, де він здобув 205 делеґатів, вважає, що перегони не закінчилися і заявив, що він буде продовжувати змагання за невирішених ще делеґатів підтримати його. До речі, як вважають деякі аналітики, Г. Гартові вистачатиме 100 делеґатів, що віддали б свої голоси за нього, щоб не допустити до номінації Мондейла в першому голосуванні на Демократичній конвенції у Сан Франсіско, для чого Мондейл потребує 1967 делеґатів. Джессі Джексон заявив, що розмови про „з'єднаня" сил для підтримки Мондейла він вважає дуже передчасними. Мондейл проголосив себе „переможцем" на підставі здобутих в кінцевих передвиборах делеґатів.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ, ПІСЛЯ відмовлення брати участь у Олімпійських ігрищах — 1984 у Лос Анджелесі, повідомив 6-го червня Директора Ігрищ для атлетів-інвалідів, Майкела Мошетта, що совєтські сліпі атлети не братимуть участи в Ігрищах для інвалідів, що мають розпочатися 16-го червня в повіті Нассо на Лонг Айленді, Н. Й. Причини цієї відмови не подано. Речник совєтської делеґації до Об'єднаних Націй Анатолій Худяков, коли його запитали про цю подію, відповів, що він не дістав ніяких інформацій про це. Державний департамент не отримав від совєтського уряду прохань для в'їздних віз совєтських атлетів, хоч після відмови своєї участи в Олімпійських Ігрищах, совєти повідомили, що їхні атлети-інваліди візьмуть участь в Ігрищах на Лонг Айленді.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Кінець передвиборів

Цьогорічні тримісячні передвибори в Америці, які розпочалися 20-го лютого і скінчилися 5-го червня 1984 року, доказали ще виразніше, як попередніми разами, потребу реформи цілої американської виборчої системи. Говорено про це і писано безліч разів. Трудність переведення такої реформи подвійна: 1) треба би змінити дані статті Конституції, а це вимагає ухвали 50-ох стейтових ансамблей кваліфікованою більшістю. і 2) прив'язання американців до традиції, — доброї чи злої, але традиції. У цьогорічних передвиборах йшлося властиво тільки про Демократичну партію, бо коли Роналд Реґен проголосив, що він кандидує на другу каденцію, не було ні одного республіканця, який зважився б стати його — безнадійним і безвиглядним — суперником. І ось найбільш неґативна характеристична риса цьогорічних передвиборів, це виявлення слабости найчисленнішої членством, найбільшої політичної партії в Америці, якою є Демократична партія, звана „партією народу". Ця слабість не в членстві, а у відсутності лідерства,яке імпонувало б своїм і чужим.

Зголосились спершу до передвиборів аж вісім кандидатів. П'ять відпали, три боролися до останнього дня, беручи участь у тому „маратонському бігу", як це назвав найповажніший з тих трьох кандидатів і остаточний „переможець" — колишній віцепрезидент Волтер Мондейл.

Метою „маратонського бігу" була магічна цифра 1,967 делеґатів, щоб отримати від партійної конвенції номінацію на офіційного репрезентанта партії у листопадових виборах. Ніхто з тих трьох кандидатів не має формату державного мужа, ніхто з них не переступає межі амбітного партійного політика, амбіція якого йде впарі з браком автократизму. Тому зміст й тон пропаґандивних виступів тих кандидатів на протязі останніх трьох місяців стояв на страшенно низькому рівні. „Я знаю, чого хоче американський народ, я знаю чого потребує Америка і тому я буду добрим президентом" — такі заяви Ґері Гарта свідчили найкраще про те, що не проголошує їх людина великого державницького формату.

Невідомо було теж, чим властиво різниться один. демократичний кандидат від другого, яка його конкретна програма в різних актуальних внутрішніх і закордонних проблемах країни. Всі вони три були одностайні в демагогічному критикуванні Роналда Реґена і повторюванні до занудн, що Реґен є протектором багатирів та противником бідних і що Реґен завів Америку „на берег війни", загостривши відносини з СССР та підвищивши бюджет на оборонні цілі із шкодою для інших крайових потреб. Такі заяви всіх трьох демократичних кандидатів подобалися Москві і вона поставила карту на вибір одного з них — Волтера Мондейла чи Ґері Гарта, бо чорний провідник Джессі Джексон не входив ніколи в рахубу, як поважний потенціяльний мешканець Білого Дому. Москва, — читали ми в поважних часописах, — кинула різними каналами велетенські гроші на підтримування демократичних кандидатів. Взагалі ж ці передвибори коштували кандидатам і їхнім спонзорам астрономічні суми. У передвиборах 5-го травня ц. р. йшлося не тільки про президентських кандидатів, а й про різні інші виборні пости. Ось так читаємо, що губернатор у Вест Вірджінії Джей Рокефеллер витратив 4 мільйони долярів, стараючись дістати більшість голосів, як кандидат до Сенату. Волтера Мондейла, який виграв „маратонський біг", фінансувала головно централя робітничих спілок, Американська Федерація Праці — Конґрес Індустріяльних Організацій. Ґері Гарт казав правду, що Мондейл репрезентує одну групу народу, а не цілий нарід. Робітничим спілкам залежить на проґрі Реґена, який противився надто високим вимогам щодо винагороди плюс прерізні „бенефіти". Але,коли Мондейл програв до Реґена,то можна передбачувати, що теперішній провід названої робітничої централі опиниться під гострою критикою за витрачення мультимільйонових сум на програну справу.

Тріюмфуючий Волтер Мондейл заявив своїм звеличникам-однопартійцям у своєму рідинному місті Міннеаполісі, що 6-го листопада ц. р. „Роналд Реґен переживе найприкрішу несподіванку в своєму житті" Може так, а може й ні. В історії Америки були вже найбільші виборчі несподіванки. Існують поважні дані думати, що 6-го листопада ц. р. виграє таки Реґен, а не Мондейл. Американці в масі є антикомуністами. Американські патріоти можуть прийти до правильного висновку, що коли Москві так страшенне залежить на проґрі Реґена, то видно Реґен є добрим для Америки. З історії Америки знаємо також, що заяви й обіцянки кандидатів на президента не мають ніякої практичної вартости, коли кандидат стає президентом. До 6-го листопада ще далеко. Покищо треба радіти, що скінчився тримісячний період прикрих передвиборів із зразками демагогії і примітивізму. Але американський народ і країна й це переживуть.

Володимир Левенець

НАСТУП НА УКРАЇНСТВО В СССР ПОСИЛЮЄТЬСЯ

Найновіші вістки, що продістаються різними шляхами з України, вказують на посилення шовіністичного курсу політики у відношенні до будь-яких проявів української національної самобутности. Це вже є не тільки питання пляново організованої русифікації, але пряме намагання здушувати і знищувати все, що має в собі елементи української національної традиції та характеру. Тих, хто такому брутальному насильству комуно-московських гнобителів і їхніх помічників протиставиться, — натавровують „українськими буржуазними націоналістами", арештують, або погрожують арештом, усувають з роботи, позбавляють помешкання й інших совєтських „привілеїв", судять і висилають на довгі роки до концентраційних таборів і заслання, або, як свого часу висловлювався Святослав Чорновіл, — „ламають хребти" і заставляють плазувати перед імперською „знаттю".

Доказом такої диявольської роботи органів КҐБ може послужити „покаянна" заява українського письменника Олеся Бердника, члена-засновника Української Гельсінкської Групи, засудженого в грудні 1979 року на шість років ув'язнення і три роки заслання. Совєтські чекісти сподукували черговий компромітуючий совєтську систему „документ", під яким покладено тільки підпис української людини, бо ані текст, ані ідейна настанова заяви ні рядком не прозраджують справжнього почерку і притаманного способу думання і писання цього талановитого містика-письменника.

Інший маркантний випадок антиукраїнських виступів режиму — це цьогорічне святкування Роковин Тараса Шевченка в Києві й інших містах України, програма яких була цілковито зінтернаціоналізована окупантами з метою затерти український характер таких святкувань. До Києва з'їхалася запрошена компартією уся совєтська інтернаціональна „знать" з Московщини й всіх інших республік СССР і, очевидно, усі розмовляли „мовою міжнародного спілкування", тобто мовою „старшого брата", а саме свято Тараса Шевченка звели до пародії, без „Заповіту" і головних творів поета.

Не краще виглядають справи на інших відтинках: українським письменникам, історикам, мистцям тощо, не вільно працювати, а вже в ніякому разі прославляти Козацьку геїчну добу українського народу, не згадуючи про відсутність дослідницьких праць про загарбницьку політику царської Росії, інтерпретацію Переяславського договору, битву під Полтавою, Українські Визвольні Змагання в 1917-21 роках й дальшу боротьбу України за відзискання своєї незалежности.

Останньо надійшли також інформації про підступну і брудну працю аґентів КҐБ, які стараються створювати конфлікти між українцями й меншостями України, зокрема жидами, які в багатьох випадках шукали співпраці із здоровим українським елементом. На книжкових полицях і бібліотеках, не говорячи про торгові книжкові магазини, чимраз менше творів української і перекладної літератури, але натомість в кожній бібліотеці, в кожному клюбі й інших публічних місцях можна натрапити на макулятуру з антисемітською тематикою і таких книжок як, наприклад, „Тризуб і зірка Давида", „Злочинні дії українських буржуазних націоналістів і сіоністів", „Люди з-під одного прапора" та багато інших.

Останньо у журналі „Жовтень" (квітень 1984 р.) появився памфлет п. з. „Лицедії і фарисеї". Автор Володимир Здоровега говорить вже про сучасні справи, про влаштування Адміністрацією президента Роналда Реґена „широкомаштабних спектаклів — так званих 'Тижнів поневолених народів',у ролі яких виступає сам президент ЗСА; про 'Проєкт демократії' і приступлення до формування у соціялістичних країнах підривних організацій, у які повинні бути включені люди й інститути з кіл колишніх іміґрантів, вбивці, душителі і ренегати від ще фашистських служак до новоявлених ревнителів 'свободи'. На 'бачность' стали польські контрреволюціонери з КОС-КОР-у,'демократи' з числа недобитих бандерівців, мельниківців та всіляких інших давно збанкрутілих націоналістичних угрупувань".

Автор картає також віцепрезидента ЗСА Джорджа Буша, що він „вивчив навіть напам'ять перший рядок націоналістичного гімну 'Ще не вмерла Україна' і проспівав його, як стало відомо, перед якоюсь націоналістичною групою".

Посилена боротьба Москви з націоналізмом ведеться також у всіх інших республіках СССР, зокрема у Прибалтиці та на Закавказзі, На Заході, а головно серед численних дослідників підсовєтської проблематики витворюється враження, що комуно-московські імперіялісти затривожені ростом питомої ваги неросійських народів в середині імперії і в країнах Заходу і тому рішились на більш рішучі протизаходи і боротьбу проти опозиційних сил в поневолених ними країнах, як зрештою також в сателітних державах. Виглядає, що режимові не допомогли сталінські методи ізоляції провідних активістів і ламання хребтів провідним одиницям, не допомогла також політика русифікації. В народі бушує спротив до окупантів, ростуть нові борці за права націй, права людини. Вистачить прочитати уважно „покаянну" заяву О. Бердника, щоб переконатися не тільки у підлості режиму, але й у його слабості.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про це, що у нас бракує

Скільки разів приглядаємося пресовим конференціям з президентом Реґеном, завжди зворушує нас його терпеливість, чемність і увага, з якої він зустрічає журналістів та їхні, часом зовсім неприємні питання.

Розуміється, як добрий політик він знає, що від журналістів дуже багато залежить, бо публіка уважно прислуховується до їхньої опінії та приймає її, як правдиву.

Здається, не тільки у випадку пресових конференцій Президента країни, але в загальному кожній людині ясно, яка важлива роля журналістів у тому сьогоднішньому світі, що отримує саме від журналістів вістки „з першої руки", усіми засобами публічної інформації, не лише на сторінках преси.

Для нас, вільних українців, для яких, однак, преса є майже у 100 відсотках єдиною дорогою інформації, завдання журналістів — ще більше важливе і відповідальне. Кожний про це знає і кожний про це говорить — але ніхто нічого не робить, щоб тим щораз менше численним українським журналістам їхню працю облегшити, а то і допомогти їм здобувати скоро та ділово усі вістки. Ба, що більше, трапляються такі курйози, як ті, що про них недавно писав сеньйор наших журналістів, де його товариша по професії не хотіли допустити до участи в нарадах однієї із поважних установ, немов би він був якийсь настирливий італійський „папарацці", а не поважний редактор української газети. Але автор статті в обороні засади, що „народ має право все знати", зовсім не звернув уваги на інший курйоз нашої спільноти — а це цілковитий брак пресових конференцій, чи окремих друкованих інформацій, призначених для преси, з нагоди якоїсь важливої події, наради чи конґресу. Коли останьо мали ми пресову конференцію для українських журналістів? Здається, ще після приїзду до ЗСА Валентина Мороза, а від того часу проминуло вже рівно п'ять років і не одна цікава подія відбулася у нашій громаді.

В останніх місяцях довелося мені бути на двох великих громадських зібраннях із сотнями учасників, про які треба було звітувати читачам нашої преси. На них аж просилося мати пресову конференцію та поінформувати про все журналістів, а як вже ні, то тоді принаймні дати їм в руки пресові комунікати. Але, нічого подібного не було, та навіть відповідного місця зі столом до писання не підготовано для працівників пера. Треба було собі виборювати всі ці речі, які повинні бути такі самозрозумілі і які журналістам належаться.

Зі здивуванням приходиться також спостерігати, що багато наших організацій не допускають навіть на свої засідання чи з'їзди редакторів власних пресових органів, а вимагають, щоб про це опісля, писати. Здається, немає установи, імпрези, події, про яку б організатори не бажали мати точний, прихильний і вичерпний звіт у пресі. При тому часто чується критику, що, мовляв, наша преса втрачає цінне місце на довгі не то звітування не то протоколи про перебіг зборів, імпрез, конвенцій. Горе вам, однак, український журналісте, як ви, пишучи саме про тих критиків довгих дописів, пропустите одне прізвище чи одну деталь із події, де були присутні самі ті критики. Та ще зустрівши вас, кажуть вам часто ніби жартом, ніби з пересторогою: „А напишіть про нас гарно...".

І ми *пишемо: широко*, точно, гарно, хоча не раз при тому аж скрипить перо, згадуючи все це легковажне відношення до нашої праці. В такому настрої не залишається нічого іншого, як знову прислухуватись до якоїсь пресової конференції або перечитати інтерв'ю у чужій пресі та, зідхнувши, мріяти, що може колись і в нас будуть так шанувати журналістів. Коби тільки було ще кого шанувати....

О-КА

Ярослав Рудницький

ПРО ЛЕСЮ УКРАЇНКУ Й ЄГИПЕТ

(З Африканського нотатника)

„Єгипетський період" у житті і творчості Лесі Українки (1909-1913) залишив незатертий слід у формі її листів, поезій та початку „Екбаль Ганем" — плянованої повісти з життя єгипетських жінок. Захоплена старовинною культурою Єгипту, головно її матеріяльними залишками (пірамідами, саркофагами, Свінксом і т. п.), вона дала оригінальні інтерпретації з життя минулого, а теж і зобразила тогочасні соціяльно-політичні відносини в Єгипті. Щодо цього вона не крилася з симпатіями до єгипетського народу, підкореного британцям, що — на її думку — як наїзники були причиною соціяльного й національного визиску країни. Немає сумніву, що Леся Українка переносила умовини життя в Україні під Росією на такі ж умовини в Єгипті під англійською зверхністю. Це зокрема виразно відбивається в її поетичних творах із того часу.

• • •

Як відомо, заходами автора цих рядків відзначено в роках 1982-83 вісімдесятиріччя останнього перебування Лесі Українки в Єгипті. Після поїздки до Каїра 1982 році й оглядин місць перебування там української поетеси, видано в 1983 році його розвідку в англійській мові п. н. „Єгипет у житті й творчості Л. Українки", що викликала живий відгомін між українцями, а теж і в Єгипті, Ізраїлі, Австралії тощо.

Незалежно від цього, через щасливий збіг обставин, в 1983 році вийшла в Лондоні в видавництві Бі-Бі-Сі незвичайно цікава й важлива книга про Єгипет п. н. „Бімбаші МекФірсон — Життя в Єгипті". (Bimbashi McPherson — A life in Egypt, edited by Barry Carman and John McPherson, preface by Lawrence Durrell, BBC, 35 Marylebone High St. London, W1M 4AA).

На 313 сторінках опубліковано з відповідними поясненнями есенціяльні місця з листів Й. МкФерсона, видатного британського діяча в Єгипті в роках 1901-1946, що він їх систематично (й обильно) писав до родини в Англії. Хоч його спостереження й описи подій відносяться до більшого часового відтинку, як роки перебування Лесі Українки в Єгипті 1909 до 1913, бо обхоплюють часи двох світових воєн, то проте вони кидають яскраве світло на присутність британців у Єгипті й його еволюцію від Оттоманського хедівату (до 1882 р.) почерез британську окупацію (1882-1914) та британський протекторат (1914 1922) до єгипетського королівства (1922-1952) й врешті республіки від 1953 р.). Розуміється, для Лесі-Українініяни важливі в книжці роки 1901-1913, власне коли МкПферсон був викладачем української мови в каїрській старшинській школі. В своїх листах із того часу він подав багато подробиць із життя британського гарнізону в Каїрі й взаємин між англійцями та єгиптянами.

Як виходить із книжки, ці взаємини були стерпні й можливі до 1906 року,тобто до „Деншавайської трагедії" того року. Деншаваї — село в дельті Нілу. 13-го червня 1906 р. група британських офіцерів приїхала туди на прогулянку й для розваги стріляла голубів. Це викликало негодування місцевого населення; почалася бійка. Один із офіцерів вирвався із заколоту й, хоч ранений, побіг до недалекого британського табору за допомогою. По дорозі помер, як пізніш виявилося, на удар серця. Один із єгипетських селян підбіг до нього, щоб допомогти, але через непорозуміння він загинув теж на цьому місці під побоями британців. Справа закінчилася воєнним судом: із 50-ти обвинувачених селян засуджено чотирьох на повішення, двох на довічну тюрму, шістьох по сім років ув'язнення, решту на 50 ударів кожному. Присуд виконано публічно й це викликало спротив у цілій країні. Єгипет захвилювався й через ніч слабий досі націоналістичний рух запалав вогнем. На чоло висунувся пізніший прем'єр-міністер Саад Загул Паша. Рік опісля британці випустили ув'язнених єгиптян, але це мало помогло. Хвиля націоналізму під гаслом „Єгипет для єгиптян" огорнула широкі маси; для МкФерсона це означало „руїну для всіх" (стор. 79). Уміжчасі молодий націоналіст Вардажі застрілив на вулиці Каїра пробританського міністра Бутросс Ґалі Пашу, копта, й його екзекуція в 1910 році викликала нову хвилю національного піднесення в Єгипті. Не помагали заходи піддобрювання з боку британських представників Сера Елдона Ґорста й (від 1911 р.) Лорда Кіченера. Єгипетський націоналізм палав усією силою в тому часі, щоб оформитися опісля в суверенну державу. Лесі Українці не довелося дожити до цього моменту. Все ж вона була свідком національного спалаху Єгипту й конфлікту та репресій з боку британських володарів

(Закінгення на стор. 4)

Марта Р.

У Зелені Свята...

Невеличке село, розташоване серед пагорбів.

Була весна у повному розквіті: цвіли бузки, пахли нарцизи і конвалії, пучнявіли іриси, на клюмбах гордо підіймались тюльпани. На жовтій алеї, що вела до альтанки, Ася полола бурянці і посипала її білим піском. Не любила цієї роботи, але мама наказала, а слова мами були „святі".

Перед вечером у Зелену Суботу Стефанько приніс два деревця кленів і встромив їх по боках сходів, що вели на веранду, а потім зеленими галузками прибирав вікна кімнат — Завтра Зелені Свята, — казав, — хату годиться прикрасити, бо цієї ночі духи померлих сходитимуть на землю, до нас.

Після вечері ціла родина засіла на веранду. Старші розказували про давні часи, про своїх рідних, а діти слухали цієї розповіді, неначе казки. По небі плив місяць, деколи ховався поміж хмарками, а листочки кленів шелестіли, неначе співали; Асі здавалось, що це вже духи злітають на землю...

• • •

Багато років проплило з того часу. Ася вже у Львові.

(Закінгення на стор. 4)

Інж. Роман Раковський

НАД ЦІЛЮЩИМИ ВОДАМИ

Минулого року ми поверталися з Ворм Мінерал Спрінгс на Фльориді з думкою, що може вже не доведеться купатися в цих теплих мінеральних водах. Були поголоски, що якась фірма купує озеро від теперішніх власників, щоб побудувати тут модерне лікувальне заведення з готелями, ресторанами, барами і т. д., що вже не буде доступне для нас скромних емеритів ані для сотень тисяч малозаможних людей, що рік у рік приїздять сюди на кілька тижнів для підкріплення здоров'я. На щастя, ми застали все як було: чоловіки й жінки переважно старшого віку бродять довкруги обгородженого линвами озерця. Хто переходить поза линви — робить це на власне ризико як оголошено на березі. А однак таких є чимало. Слабші плавці не віддаляються занадто від линви; інші сміло випливають насередину озерця, звідки з величезної глибини допливає все свіжа, тепла понад 80 ступенів Фаренгайта вода, що має в собі різнорідні мінерали. Чи то ці мінерали, чи сонце, чи відпочинок на свіжому повітрі, чи все те разом впливає благодатно на людину. Чимало людей твердить, що вони тут вилікували різні, а головно ревматичні недуги, інші не довіряють, а проте мокнуть в цьому озері, тому й добре, що воно далі для нас доступне.

Велику несподіванку приготовив нам місцевий Український культурний і релігійний Осередок ім. св. Андрея. До будинку, що пишався на п'ять і чвертьакровій площі Осередку минулими роками, добудовано два крила, так що будинок прибрав форму хреста. В одному крилі міститься церква на 210 сидячих місць — в потребі можна примістити й більше осіб у прилеглій великій залі, де в минулих роках містилася також каплиця, відділена рухомою стінкою. Тепер-це вже справжня церква, бракує тільки іконостас, на який ще треба призбирати фонди. В другому крилі тої самої величини містяться відгороджені стінами бібліотека й читальня та крамничка виробів народного мистецтва. Бібліотека і випозичальня книжок нараховує 2,339 томів, головно белетристики. Бібліотека створена пожертвами, зокрема пані Кіт (книгозбірня її покійного мужа) та інших. Полиці для книжок уфундувала д-р Наболотна. Бібліотека фахово упорядкована й її веде Олена Речицька при допомозі Офелії Петрини і пані Форостій. Книжки випозичається тільки членам, яких є тепер всього 86 (одноразова членська вкладка-один доляр). Читачів в сезоні біля 30, — як видно зацікавлення наших людей книжками не надто велике, а може й не всі знають про існування випозичальні. На жаль, бібліотека не отримує від Осередку жадних фондів для доповнення книгозбірні, бо всі фонди йдуть на покриття коштів будови.

Культ-освітній референт пан Гриньків старається використати головно приїжджих фахівців з різних ділянок для доповідей, якими в сезоні заповнені часто два вечори в тиждень. Велике значення для обізнання чужинців мають виставки — ярмарки народного мистецтва, що їх час від часу влаштовують жінки під проводом Павлини Різник. На них роздають знамениту летючку — складанку в англійській мові „Факти про Україну і її народ" — схоплені коротко, але дуже влучно в таких розділах: Земля, нарід, релігія, мистецтво, історія та українці у ЗСА, закінчуючи інформацією про Осередок ім. св. Андрея. Літературні вечори, Шевченківські свята, імпрези з приводу інших національних річниць, на яких виступала з дуже добре опрацьованими доповідями поетеса Мурович-Тимошенко та мішаний хор під орудою св. п. Юрія Головка,а опісля д-ра Грабовича — гідно доповнювали цю живу культурно-освітню діяльність Осередку.

На сходинах 12-ти осіб в січні 1975 року основано Об'єднання Українців, яке згодом оформлено як Український релігійний і культурно-освітній Осередок ім. св. Андрея — з метою об'єднувати всіх українців-християн, які живуть постійно чи тимчасово на терені дії Осередку, щоб уможливити їм молитись Богу в їхньому обряді. Це не заробіткова організація, інкорпорована в стейті Фльорида. В статуті застережено, що земля, будинки і все майно Осередку це власність цілої української громади в Порті Ворм Мінерал Спрінґс і околиці і ніколи не може перейти на власність одного віровизнання, але навсе залишиться в заряді всього членства Осередку. На Загальних Зборах в січні 1980 року доповнено ці постанови статуту так, що Богослуження в приміщеннях Осередку можуть відправляти священики: Української Католицької Церкви у ЗСА і Канаді, Української Православної церкви у ЗСА і Української Греко-Православної Церкви в Канаді та ними визнаних Церков. На Загальних Зборах в січні 1981 року усталено, що Осередок не може перейти на власність якогонебудь політичного угрупування.

До першої Управи Осередку вибрано: Володимир Різник — голова, Василь Чубатий — заступник, Лідія Тимошенко — секретар, Лідія Головко — касир, Параска Стефурак — господарська референтка, Юрій Головко — мистецький керівник, П. Різник і Володимир Тимошенко — контролери. Перший відважний почин цієї Управи — це дуже догідне закупно 5 і 1/4 акрів площі, на якій незабаром побудовано великий будинок для сходин, що служив також за каплицю, який минулого року завершено добудованням двох крил. Не вдоволяючись тими досягненнями, Управа Осередку, далі під проводом В. Різника, плянує побудувати на своїй площі доми для наших сеньйорів. У фінансуванні тих діл дуже допомогли своїми пожертвами члени-фундатори т. зв. тисячники, як рівнож працьовиті жінки, що ведуть кухню і наліпили за той час тисячі вареників.

У квітні цього року відвідав Осередок Владика Роберт Москаль. В архиєрейськім Богослуженні взяли участь без різниці католики і православні, які числом біля 250 осіб засіли до святочного обіду на густо заставленій столами великій залі Осередку. Минулими роками відправляли щонеділі Богослуження приїжджі священики обох віровизнань по черзі. Тепер осіли вже тут священики обох віровизнань і відправляють кожної неділі.

На жаль, цей рідкісний у нас приклад екуменізму не тільки на словах але й на ділі починає захитуватися. Організується окрема українська католицька парафія, починаються розмови про будову окремої українсько-католицької церкви. Цього року вперше за 10 літ відбулося Свячене — окремо для українців католиків і православних.

Для кого ця окрема католицька парафія? Ціла громада — православні й католики разом — нараховує біля 40 родин, котрі живуть тут постійно. Решта приїздить зимою, в купелевому сезоні на довший чи коротший час, дехто має тут свою хату.

Відійшов сподвижник Патріярхального Руху

Прийшла вістка з далекого Едмонтону, що там 16-го квітня ц. р., саме перед празником Воскресення Христового, помер визначний діяч Руху за Патріярхальний Устрій УПКЦ редактор Михайло Хом'як.

Покійний був щирим ентузіястом патріярхального руху та незвичайно активним його діячем. У каденції 1980-1983 був головою Ради Українських Громадських Організацій Канади за Патріярхальний Устрій; відбув подорож до Риму з нагоди святкування дев'ятдесятих уродин Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого та при цій нагоді провів ряд розмов із визначними церковними достойниками, з Папою Іваном Павлом II включно.

Звіт тоді уступаючого голови РУГО, ред. М. Хом'яка, на 4-му З'їзді 30-го червня 1983 року у Торонто, виказав справді незвичайно жваву та многогранну й ініціятивну його діяльність, передусім широкий засяг зв'язків з усіма нашими церковними та світськими установами. До нової Управи ввійшов ред. М. Хом'як автоматично, як колишній голова, крім того, очолив Статутову комісію, яка мала завдання впродовж наступної каденції розглянути та ширше розпрацювати організаційну структуру РУГО. Та інша була воля Всевишнього.

Михайло Хом'як народився 12-го серпня 1905 року в селі Стронятині на Львівщині. Правничу освіту здобув у Львові та працював конципієнтом в адвокатській канцелярії адв. Блавацького у Сяноку. Звідтіля присилав незвичайно цікаві репортажі із життя Лемківщини до Львівського „Діла" Як знаємо, наша найбільше висунута на захід земля була тоді, між війнами, як і тепер, предметом запопадливих денаціоналізаційних заходів поляків. Тим важливіші були ці репортажі.

Переїхавши до Львова, М. Хом'як став наймолодшим тоді членом редакції „Діла, цього тоді найповажнішого українського щоденника.

У час першої большевицької окупації Галичини він редагував у Кракові українські „Краківські Вісті" (спершу тижневик, згодом щоденник), а з вибухом німецько-большевицької війни повернувся до Львова, де став членом редакції „Львівських Вістей". На новій, та вже й останній, своїй еміграції в Едмонтоні М. Хом'як розгорнув широку та многогранну діяльність. Крім справ Українського Католицького Патріярхату, які стояли в нього завжди на першому місці, був довгі роки співредактором „Українських Вістей", став дійсним членом Канадського Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, дописував до щоденника „Свобода", співпрацював із Пластом та викладав на курсах українознавства. Зредагував взірцево великий збірник—пропам'ятну книгу Українського Народного Дому в Едмонтоні, а в 1982 році—незвичайно гарно видану монографію про мистця Ю. Бурманюка, який жив і творив в останніх роках свого життя в Едмонтоні.

Не дивлячись на всі вияви свого щирого та глибокого патріотизму, які заставляли його працювати в кожній ділянці громадського життя, М. Хом'як був і дбайливим батьком великої родини. У нього та у його дружини Лесі, родом з Полісся, виросло та вийшло в люди п'ять дочок, усі вже заміжні сьогодні та матері власних родин. Його гостинний дім був рівночасно і товариським та громадським центром, що давав почуття захисту та моральної піддержки гостеві.

Св. п. М. Хом'яка ховали на едмонтонському кладовищі у Страсний Четвер 1983 року. Похоронними відправами проводив о. Володимир Тарнавський. На цвинтарі в часі похоронів та на тризні, яка відбулася опісля, його прощали проф. Андрій Горняткевич від Наукового Товариства ім. Т. Шевченка; М. Саварин від Пласту; проф. С. Грох від Курсів Українознавства; мгр Юрій Стефаник від Об'єднання Українських Письменників „Слово"; інж. І. Хома від Ради Українських Громадських Організацій за Патріярхальний Устрій

Мабуть, найкраще зхарактеризував Покійного у своєму прощальному слові д-р Петро Саварин, президент Світового Конгресу Вільних Українців та щирий особистий його друг.

„Для нас він був не лише добрим вірним приятелем, але й зразком доброї людини взагалі, прикладом, гідним наслідування під кожним оглядом. Не було в нього захланности земних дібр, заздрости, злости чи злоби, не було жорстокости найменшої в його поведінці. З ним було весело, з ним було мило в будь-якій ситуації, а зокрема при будь-якій праці. Він ніколи себе не жалів, а його віра, його оптимізм, були його постійними прикметами..."

І оце не стало людини, яка вміла бути відданою великій справі аж до конця, яка, турбуючися за долю нашої Церкви вміла бути рівночасно скромним служащим при престолі місцевої едмонтонської церкви, бути однаково ревним у малому, як і у великому.

Є у світі винятткові люди яких нелегко заступити. Тим більше в наших умовинах діяспори та серед труднощів, які зустрічає Українська Католицька Церква на шляху до своєї помісности. Такою людиною був св. п. М. Хом'як.

Рада Українських Громадських Організацій за Патріярхальний Устрій УКЦеркви

Вшанували пам'ять Симона Петлюри

У неділю, 20-го травня ц.р., в українській православній церкві Святого Вознесіння в Мейплвуді, Н. Дж., була відправлена панахида по св. п. Голові Директорії і Головному Отаману Військ Української Народної Республіки Симонові Васильовичові Петлюрі в 105-ту річницю з дня народження і 58-му річницю його трагічної смерти.

Панахиду відправив настоятель церкви Св. Вознесіння о. Іван Наконечний, прислуговували чотири вівтарні хлопці. Співав хор під диригентурою інж. Леоніда Харченка. Стійку з прапорами несли: Товариство Прихильників Державного Центру УНР, Об'єднання бувших Вояків Українських Армій, Товариство УПА. Були й представники різних організацій і установ.

Під час панахиди настоятель церкви, сказав слово про С. Петлюру, його відданість Україні і трагічну смерть за неї з рук підступного ворога, висланця Москви. Церковний хор з солісткою Раїсою Дідов проспівав „Христос Воскрес".

На прохання Товариства Прихильників ДЦ УНР провести збірку на потреби Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі, Франція, було зібрано 112 дол.

На запрошення о. І. Наконечного всі присутні в церкві зайшли до парафіяльної залі для відзначення і вшанування пам'яті Великого Сина української землі св. п. Симона Петлюри.

Під час перекуски, яка складалася з кави і домашнього печива, що його приготовили жінки членів товариства й інші, була програма, яку відкрив член парафії голова Товариства Прихильників ДЦ УНР місцевого відділу К. Степовий. Привітавши всіх від імени Української Національної Ради і Уряду УНР в екзилі та висвітливши коротко постать Симона Петлюри і його трагічну смерть він запросив присутніх вшанувати пам'ять Головного Отамана і всіх тих, що віддали своє життя у боротьбі з московсько-большевицьким наїзником-окупантом за волю своєї батьківщини хвилиною мовчанки.

Потім Аіда Федоренко та Константин Степовий виконали монтаж „На смерть Петлюри", присвячений його пам'яті. А. Федоренко прочитала вірш „На світанку", присвячений головному Отаману Симонові Петлюрі, який написала учасниця визвольних змагань, яка в Армії УНР була медичною сестрою та перебувала в таборах інтернованих в Польщі Ліна Пласкач. Не раз, перебуваючи під обстрілом ворога, вірно служила в армії, за що з рук самого Отамана С. Петлюри одержала медаль за свою відданість. Чоловік Л. Плескач також служив в Армії УНР. Вони обоє члени Товариства Прихильників Державного Центру УНР і хоч уже старші віком, але цікавляться українським життям, пресою та щедро жертвують на Церкву і українські патріотичні національні організації.

Раїса Дідов, солістка церковного хору церкви Св. Вознесіння під акомпаньямент члена хору Івана Череватих гарно проспівала пісні „Думка" муз. Січинського і „Києве мій" сл. Луценка, муз. Шамо.

Опісля К. Степовий прочитав патріотичний вірш, присвячений Головному Отаману, що його написав член парафії Св. Вознесіння Мусій Матула. Цей вірш не був ніде опублікований і його прочитано вперше.

Слід ствердити, що всі точки програми пройшли з повним успіхом та відповідали дню вшанування пам'яті нашого національного героя Симона Петлюри.

Голова Товариства Прихильників Державного Центру УНР, від імени якого було вшановано пам'ять незабутнього Симона Петлюри і всіх тих, що впали на полі бою за українську державу, подякував всім, хто спричинився до вшанування пам'яті Головного Отамана.

Особливу подяку винесено А. Федоренко, без участи якої тяжко було б провести цю святочну імпрезу.

За всі ці, безкорисні для себе труди, як рівнож і безкоштовне надання приміщення для цього відзначення—Товариство Прихильників Державного Центру УНР Нюарк-Ірвінгтон вдячне о. настоятелеві і церковній управі.

На закінчення відспівано український національний гимн „Ще не вмерла Україна".

К. Степовий

Вшанували Отамана в 105-річницю його народження

З ініціятиви Відділу Ради Прихильників УНР та заходами організацій, згуртованих при православній парафії Св. Тройці в Баффало-Чіктовага, Н. Й., 20-го травня ц.р. гідно відзначено 105-ту річницю народження Головного Отамана Збройних Сил Української Народної Республіки.

Рідко коли в нашому українському народові родяться люді такі, яким був Симон Васильович Петлюра. Він жив, діяв і віддав своє життя для свого народу. Пам'ять про нього буде жити вічно.

В 3-ій годині по полудні в залі української православної парафії розпочато присвячений річниці народження Головного Отамана концерт.

У першій частині концерту взяли участь місцевий хор „Бурлаки" під диригентурою М. Проценка. Хор виконав три пісні—„Крилець, крилець", „Курилася доріженька" та „За рідний край" Молода пластунка К. Пістряк продеклямувала вірш „25 травня 1926 р.", а потім новозорганізований чисельний ансамбль молодих бандуристів при Народній Школі під керівництвом Лесі Конит виконав чотири пісні—„Буковина", „Зелений гай", „Гомін степів" та „Взяв би я бандуру".

Цей ансамбль—це нова художня одиниця в нашому Баффало. Дуже похвально, що це—шкільна молодь, деяких бандуристів навіть не видно за бандурами. Щасти їм, Боже, в дальшій праці досягнути ще кращих успіхів у популяризації українського мистецтва.

Другу частину програми розпочав доповіддю д-р Валентин Мороз. Вже не раз баффалівська громада мала нагоду та приємність слухати шановного доповідача. Нові думки, нові погляди на історію нашого народу та вклад в неї безсмертного Отамана. З великим зацікавленням та увагою вислухала чисельно зібрана громада Баффало, околиць та сусідньої Канади прелегента. Рясними оплесками та вставанням нагородили присутні д-ра Валентина Мороза.

Потім церковний хор парафії Св. Тройці під диригуванням Леоніда Царика гарно виконав дві пісні—„Козака несуть" та „Живи, Україно", а відома вже своїми декляматорськими здібностями Анна Макуха продеклямувала твір П. Кізка „Клятва".

Перший раз у Баффало об'єднані хори „Бурлаки" та парафіяльний хор церкви Св. Тройці, виконали три пісні—„Ой, вітре, мій вітре", „Вкраїно мати", та „Слава, слава" під вмілою диригентурою М. Проценка.

Присутні з великою насолодою слухали спів та подивляли чудові українські строї хористок.

Святочний концерт закінчено національним славнем „Ще не вмерла Україна".

Неоніла Дзюба

М. ШУСТ, А НЕ Л. ВОЛИНЕЦЬ

У слові д-ра Богдана Цимбалістого „Вияв признання і пошани" („Свобода", ч. 103, 1-го червня ц.р.) прізвище Люби Волинець має бути в рядку: ...„Іка Кознарська-Казанова, Ліда Гайдучок, Люба Волинець, допомагали наші студенти... Треба також читати: „Як це бувало, при підготові попередніх виставок М. Шуст попросила навіть свого батька..." — Ред.

Пластове Свято св. Юрія на „Вовчій Тропі"

Іст Четгем, Н.Й. (Ю.Ф.). — Цьогорічне пластове Свято Весни, день патрона св. Юрія, пластових станиць східнього побережжя відбулося на пластовій оселі „Вовча Тропа" в днях 26-28 травня 1984 року. Свято, яке в цьому олімпійському році проходило під кличем „Тіло, ум, душа" дбайливо підготовили й перевели старшопластунські курені „Спартанки" і „Чорноморці". В суботу вранці, 26-го травня, прибули на оселю і розбили свої шатра 157 юначок і 122 юнаки з пластових станиць Бостону, Вашінгтону, Вашінгтону, Гартфорду, Кергонксону, Нюарку, Ню Бранзвику, Ню Гейвену, Ню Йорку, Олбані, Пассейку та Ютики.

В 12-ій годині відбулося відкриття свята, піднесення прапорів, перший наказ і дефіляда учасників. Голова Крайової Пластової Старшини пл. сен. Евстахія Гойдиш привітала учасників свята, а опісля вручила перше старшопластунське відзначення, орден св. Юрія в бронзі ст.пл. Юрієві Шипайлові, ЧМ, за його довголітню пластову працю, за підготовку і переведення юнацьких морських-водних таборів. Крайовий комендант пластунів ст. пл. Юрій Тарасюк іменував пластуном-скобом юнака Мирона Бабія з Ютики. Після відкриття і полуденка почалися спортові і теренові змаги, які передчасно перервала буря з дощем.

Після вечері комендант свята ст.пл. Богдан Поритко, ЧМ, показував юнацтву цікаві прозірки з водних юнацьких таборів, що їх щорічно переводить Курінь „Чорноморців". З уваги на дощ не відбулися запляновані ватри по таборах; зате в будинку влаштовно вечірку для юнацтва.

В неділю ранком, 27-го травня, ц.р., прибув на оселю капелян Пласту в ЗСА пл. сен. о. Богдан Смик, який відправив Службу Божу. В своїй проповіді, нав'язуючи до цитат з пластового обіту, який виголошують пластуни, коли складають пластову присягу на вірність Богові і Україні, він вказав пластовій молоді на потребу постійної праці над собою, потребу самовиховання щоб стати справді вартісними одиницями-громадянами на службі своєму народові, щоб повністю виконати складену пластову присягу.

Після Служби Божої продовжувались аж до вечора спортові змагання на теренові змаги під проводом „Чорноморців" і „Спартанок". Провід цьогорічного Свята Юрія очолив ст.пл. Б. Поритко, ЧМ — комендант, бунчужний ст. пл. Ігор Черник, ЧМ; ст.пл. Наталка Сокіл — писар. Комендантом табору юнаків був ст.пл. Михайло Ковалик, ЧМ; бунчужним ст.пл. Тиміш Гнатейко, ЧМ; писарем ст.пл. Марко Гудзяк. Ст.пл. Наталія Даниш, СП, була комендантою табору юначок; бунчужною ст.пл. Зірка Мартинюк, СП, а писарем ст.пл. Леся Матвійцьо, СП. За спортову програму відповідали ст.пластунки Христя Володяк, СП, о Віра Чума, СП, та ст.пл. Юрій Шипайло; ЧМ. Відповідальними за ватру були ст.пл. Рома Григорович, СП, та ст.пл. Роман Бойчук, ЧМ.

У Святі св. Юрія взяли участь 9 куренів та три самостійні гуртки юнаків та 10 куренів і два самостійні гуртки юначок. Велика Ватра Свята Юрія почалась в год. 8.30 вечора святочним запаленням, словом коменданта та заприсяженням юначок і юнаків, які склали І-шу Пластову пробу. Майже всі курені і самостійні гуртки виступили з добре підготованими точками, які оцінювало п'ятичленне жюрі. Ватрою вміло провадили ст. пластуни Юрій і Володимир Темницькі, ЧМ. В 11-ій годині ночі після закриття ватри і молитви, змучене, але веселе юнацтво відійшло на відпочинок до своїх таборів.

Наступний ранок у понеділок, 28-го травня, приніс дощ, який не вщухав цілий день. Після сніданку відбулись ще фінальні змагання у відбиванці. Не дивлячись на дощ, було багато глядачів, які піддержували на дусі промоклих до нитки завзятих змагунів. В одному будинку була влаштована виставка цікавих експонатів мистецької самодіяльности пластового юнацтва. Перед полуднем юнацтво зліквідувало свої табори, почистило площі та поскладало свої речі у великому будинку на оселі.

Вполудне в ідальні оселі відбулося закриття Свята Юрія. Перед проголошенням у наказі вислідів змагів, переведено п'ять юначок до старшого пластунства та іменовано пластунами-розвідувачами групу юначок і юнаків. Спершу роздано грамоти, медалі і трофеї поодиноким першунам у різних ділянках спортових змагань, а опісля проголошено першунів, курені та самостійні гуртки юнаків і юначок. За найкращу точку на ватрі перше місце здобули юначки зі самостійного гуртка „Ластівки" в Ню Бранзвику та 5-ий курінь юнаків з Нюарку. За найкрайщу пластову поставу на Святі Юрія були відзначені першунами 18-ий курінь юначок з Ню Йорку та 45-ий курінь юнаків з Вашінгтону. З табірництва першими були 38-ий курінь юначок з Пассейку і 9-ий курінь юнаків з Ню Йорку. В спорті найбільше точок здобули 50-ий курінь юначок з Вашінгтону і 47-ий курінь юнаків з Нюарку. Першунами в тереновій грі стали юначки з 18-го куріня з Ню Йорку та юнаки з 9-го куреня теж з Ню Йорку. У загальному точкуванні учасників Свята Юрія, перше місце між юначками здобув 50 курінь з Вашінгтону, друге - 38-ий курінь з Пассейку, а третє місце здобув 52-ий курінь з Кергонксону. 9-ий курінь юнаків з Ню Йорку вже втретє здобув перше місце поміж юнацькими куренями, 31-ий курінь з Пассейку здобув друге, а 47-ий курінь з Нюарку третє.

Після відспівання гимну закарпатських пластунів і молитви, комендант висловив признання юнацтву за їхню поставу і поведінку, подякував управі пластової оселі за допомогу у переведенні свята, побажав щасливого повороту домів і пластовим привітом „Скоб!" закрив пластове Свято. Свято Юрія 1984 року. Жінки з кухні, які дбали про смачне харчування, в часі свята видали ще полуденок учасникам. Почали приїздити автобуси, і мокрі та змучені, але веселі і життєрадісні юначки і юнаки покидали „Вовчу Тропу", прощались, щоб вже незабаром зустрітись знову на літніх пластових таборах.

Дай, Боже, вам здоров'я

Часом ми так звикаємо до певних речей, що згодом забуваємо, що вони існують. Подібне може бути і з людьми. Наприклад, у Чикаґо, в кооперативній Касі „Самопоміч" є дві особи, які так давно пов'язані з Касою, що вони неначе нерозривна частина цієї інституції. Їхні прізвища неначе синоніми Каси. Роман Мицик і Омелян Плешкевич—це два з засновників і перших членів дирекції Каси „Самопоміч" у Чикаґо.

Роман Мицик

Сьогодні Омелян Плешкевич, колишній довголітній фінансовий референт, є головою Української Світової Кооперації. Свою колишню працю він віддав молодшим, але далі служить українській громаді. У Касі О. Плешкевич є почесним президентом і допомогає як дорадник.

Роман Мицик—його друг і співпрацівник. Від 1951 року Р. Мицик був заступником президента, а від 1959 року—президентом цієї передової української фінансової інституції. Це вже 25 років, чверть століття. Ми знаємо, що громадська праця не є легкою. Не всі люди можуть довго її витримувати, або мати таку відданість. Тому за таку довголітню працю в українській громаді в такій позиції президентові Мицикові можна тільки ґратулювати і подивляти його. Не раз Р. Мицик хотів здати портфель президента, але його прохали, переконували, і він далі зголжувався тримати цей портфель, бож це— для української кооперації.

За свою участь в ОУН Роман Мицик пробув сім років ув'язнення. В часах воєнної хуртовини 1940-46 років він втратив двох братів і п'ятьох двоюрідних братів і сестер (братанків і сестрінок) в рядах Української Повстанської Армії. Після таких втрат і пережиівань Р. Мицик не зневірився, не піддався відчаю чи байдужості. Він далі вірив у людину, в українську людину, і присвятився праці в українській громаді.

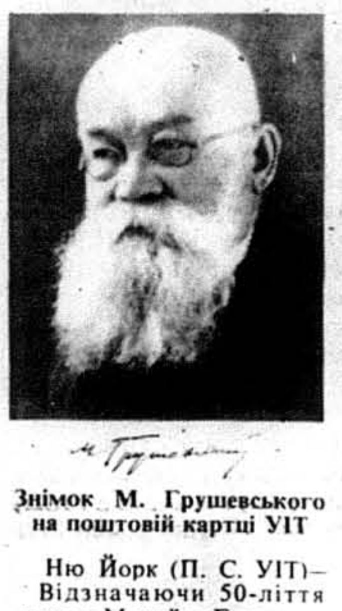
Після ув'язнення Р. Мицик працював членом дирекції в Промбанку і „Дністрі" у Львові, та в Українбанку в Кракові в часі еміґрації. Своє знання в ділянці банківництва він здобув в університетах, де закінчив маґістерку з економії.

Роман Мицик, хоч і зі „старої школи", ніколи не боявся інновації і проґресу. Тому Каса „Самопоміч" у Чикаґо завжди була передовою як ідейно-виховними підходами української кооперації, так і технікою. Р. Мицик ніколи не боявся ні компетиції, ані людей молодого віку. Навпаки, він завжди заохочував людей української кооперації, зокрема молодих, щоб набирали досвід і помаленьку перебирали установу та загальну українську кооперацію.

Нехай ці рядки будуть висловом признання цьому кооператорові за його працю для української громади. З нагоди 25-ліття на пості президента, бажаємо Романові Мицикові кріпкого зров'я і многих літ.

О. Пошиванник

УІТ видало поштову картку із знімком Михайла Грушевського

Знімок М. Грушевського на поштовій картці УІТ

Ню Йорк (П. С. УІТ)— Відзначаючи 50-ліття смерти Михайла Грушевського в 1984 році, Українське Історичне Товариство видало поштову картку зі знімком і підписом історика із 1926 року. Цю картку видано для розбудови Видавничого Фонду М. Грушевського, який створено для перевидання важливих наукових і публіцистичних праць академіка Грушевського, а також досліджень про його життя і діяльність. Кожний жертводавець на Видавничий Фонд УІТ одержить цю поштівку.

У зв'язку із відзначенням 50-ліття смерти нашого найвидатнішого історика і першого президента Української Народної Республіки УІТ вже здало до друку науковий збірник (спеціяльний випуск „Українського Історика"), присвячений життю і творчості М. Грушевського.

Готується до друку також вибірка „наукових історичграфічних досліджень історика, присвячених творцям новітньої України- М. Костомаров, П. Куліш, Т. Шевченко, В. Антонович, М. Драгоманів, Іван Франко й інші діячі. Рівночасно вже закінчується редакція видання збірника англійською мовою біографічних і бібліографічних джерел для вивчення діяльности і творчости М. Грушевського та плянуються інші історичні видання у серії „Грушевськіяни". Для реалізації цих видань УІТ плянує зібрати біля 50,000 долярів на Видавничий Фонд М. Грушевського і цим самим причинитися до тривалого відзначення і вивчення життя і творчости М. Грушевського.

У І Т звертається із проханням до українських суспільних установ і громадянства скласти одноразову пожертву на Видавничий Фонд М. Грушевського і тим самим причинитися до розбудови „Грушевськознавства". Пожертви слід висилати банковими чеками на адресу: Ukrainian Historical Association, M. Hruscevsky Fund, P.O. Box 312, Kent, Ohio, 44240.

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

У ДВАДЦЯТЬ-ЛІТТЯ СМЕРТИ,
в середу, 13-го червня 1984 р., в Ютиці, Н. Й.

сл. п. радника Митрополичої Консисторії у Львові

о. САВИНА ДУРБАКА

будуть відправлені

в Ютиці, Трою, Йонкерсі, Вотервліті, Пассейку, Акроні, Філядельфії, Торонто, Монтреалі, Бирлінґтоні, Вінніпеґу й Едмонтоні.

Проситься колишніх Парафіян жертвувати на Патріярший Фонд.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

РОДИНА

В глибокому смутку ділимося болючою вісткою з Родиною і Приятелями, що 17-го травня 1984 р. відійшов у Вічність, на 31-му році життя

наш Найдорожчий СИН і БРАТ

бл. п.

БОГДАН СТАДНИК

ПОМИНАЛЬНА ПАНАХИДА і ПАРАСТАС відбулися в неділю, 20-го травня 1984 р. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА була відправлена в понеділок, 21-го травня 1984 р. в українській католицькій церкві св. Юра в Ню Йорку.

Покійного похоронено на українському цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Горем прибиті:
мати — РОЗАЛІЯ
сестра — ІРИНА з мужем ОЛЕСЕМ ХОВАЙЛОМ
братанки — ОЛЕГ І ОРЕСТ
Дальша Родина в Україні і Польщі
Приятелі з Клюбу „Діброва"

Нове видання „Тимчасового Закону ДЦУНР"

Філядельфія, Па. — У зв'язку з надходячою IX Сесією УНРади видано другим накладом „Тимчасовий Закон про Реорганізацію Державного Центру УНРеспубліки", на основі ухвал VIII Сесії УНРади, що відбулася в Мюнхені в 1979 році. Закон передбачає виборність Президента й Віцепрезидента УНР, можливості участи всіх національно-орієнтованих політичних сил у діяспорі, включення громадського й номінаційного секторів у працю ДЦ УНР та багато інших точок, які засвідчують повну демократизацію системи Державного Центру УНРеспубліки в екзилі. „Цей закон увійшов у силу з новими доповнюючими поправками ...дня 1-го липня 1979 року" (стор. 7.). Перевидання „Тимчасового Закону..." вийшло заходами Інституту Екзильних Дослідів при УММАН і його в ціні 2 дол. можна одержати в Центрі **УНР, 1211 — 68 Аве., Філядельфія Па., 19126.**

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Влаштують...

(Закінчення зі ст. 1)

Комісія, яка співдіяла при опрацюванні правильника, у консультації з о. проф. д-ром І. Музичкою зайнялася також узгідненням складу комітету та укладанням „Постанов Конференції для заснування комітету". В цих постановах подано повний склад обраного комітету, засад співдії з Церквами та християнськими об'єднаннями, як теж повний склад пропонованої Почесної президії. В постановах підкреслено зокрема екуменічний характер комітету та його включення у систему СКВУ.

Після вичерпання організаційно-формальних справ докладно розглянено на Конференції пропоновані схеми наукової праці за поодинокими ділянками досліду та намічено керівників фахових комісій, які мають докладніше опрацювати схеми та намітити авторів для тем чи проблем. Список всіх запроєктованих комісій також поданий у „Постановах", разом із запроєктованими „координаторами", що мають працю заініціювати і в порозумінні з членами комісій визначити голів для покликання їх Президією.

Наприкінці продискутовано ще етапи підготови Конгресу та його поодиноких сесій з пропозиціями, де мали б відбуватися сесії чи симпозіюми. Зокрема багато уваги присвячено питанню поступового видавання матеріялів Конгресу чи наукових праць, зв'язаних із ювілеєм.

Конференція відбулася по-діловому, в дружній атмосфері, яка випливала з глибокого бажання знайти найкращі розв'язки для поставлених проблем в дусі екуменізму й справжнього соборництва у важких умовах нашого розсіяння у цілому світі.

Наради закінчилися соборним Благодарственним Молебнем в сослуженні о. митрофорного протоієрея д-ра Григорія Удода (який сказав на прощання декілька теплих слів) та о. проф. д-ра І. Музички.

Варто ще відзначити, що у вечірніх годинах відбувалися наради сенату УВУ, щоб якнайкраще згармонізувати співдію із покликаним до життя Комітетом, як теж нарада професорів УВУ із ЗСА для підтримання зв'язку з установами цього терену, які увійшли у склад Комітету. Таким чином, наради були не тільки ділові й дружні, але й дуже інтенсивні, щоб якнайбільше використати відносно короткий час.

У Зелені Свята...

(Закінчення зі стор. 2)

Спішить до пластової домівки при вулиці Бляхарській на сходини свого Куреня. Сьогодні будуть обговорювати упорядковування стрілецьких могил на Янівському і Личаківському цвинтарях, плетення вінків від різних пластових Куренів, зладження стрічок з написами, участь пластунок у неділю у святковому поході вулицями міста.

І закипіла праця у пластовій домівці в останньому тижні перед Задушками. Пластуни привозили до домівки соснину на вінці, виготовляли із прутів вінцеві рами, рисували і малювали літери написів на стрічках, пластунки плели вінці. Пополуднями і вечорами пластова домівка гомоніла молодечими голосами. В окремій кімнаті засідала Верховна Пластова Команда і обговорювала участь пластунства в поході на Зелені Свята. Ще інша група пластунів і пластунок їздила пополуднями на цвинтарі упорядковувати і прибирати могили Січових Стрільців.

Рік у рік у неділю зіслання Святого Духа, точно о год. 2-ій дня, вирушав з площі св. Юра святковий похід внизу вулиці Міцкевича. На самому переді — високий хрест, корогви, священики під проводом ієрархів, хори, комбатанти, пластуни і пластунки, а там численні українські організації міста Львова, а навіть і підльвівських сіл, а всі з прапорами, вінками, і вкінці численні ряди нашого громадянства, по обох боках вулиці походові приглядалась численна львівська публіка но і... поліція.

Входимо на цвинтар і скеровуємо наші кроки найперше до стрілецького цвинтаря, де на самому переді видніє могила генерала Мирона Тарнавського. Починається панахида. У небо несеться жалібний спів священиків, хорів, і назакінчення: „Видиш брате мій"... Похилені вниз прапори... а думка не одного з нас ширяє вже у пройдені роки, і до тих молодих воїнів, яких колись ми й знали, а які спочили сном вічним у тих могилах.

А звідси ми спішимо ще у ліву сторону цвинтаря, де у самому кутку — ще дві незамітні могили українських революціонерів: Василя Біласа і Дмитра Данилишина, що їх засуджено на кару смерти польським урядом. І їм, як і тим, що полягли за батьківщину у військових рядах, віддаємо належну шану.

І ще організовано йдемо до могили-пам'ятника Ольги Левицької Басараб, члена Української Військової Організації — УВО, замученій у польській тюрмі.

Панахиди по приватних гробах тривають аж до вечора.

А другого дня Зелених Свят ідемо подібним зорганізованим походом на Личаківський цвинтар. І знову поминальні відправи на розсіяних стрілецьких могилах, — Івана Франка, о. Маркіяна Шашкевича, о. Омеляна Огоновського й інших наших визначних громадських діячів. До пізнього вечора з усіх кінців цвинтаря лунають голоси поминальних Богослужб і по приватних гробах.

І востаннє ще зібрались ми на Янівському цвинтарі у 1943 році. Це були часи німецької окупації. Тим разом прибув з нами й невеликий гурт українців-військовиків із німецької армії, які в силу різних обставин туди на центральних наших землях були ранені у боях і лікувались у далекому запільному німецькому шпиталі у Львові. Гурт колишніх пластунок, згуртованих тепер у Виховних Спільнотах Молоді (Пласт був заборонений), опікувався тими нещасними людьми, відвідуючи їх у шпиталі.

І от у цю пам'ятну неділю ці, які вже могли свобідно порушуватись, прибули з нами на цвинтар. Довго вони оглядали хрести на стрілецькому цвинтарі, відчитували написи, ділились своїми заввагами, а журналіст-киянин ще й додав:

— Гарно ви їх вишколили, ще й під проводом свого лідера і голови Західньої Української Народної Республіки д-ра Костя Левицького (помер у Львові у 1941 році; Похоронений побіч ген. Мирона Тарнавського). — Сьогодні пригадую собі його слова і думаю про те, що нині вже всі ці могили заорано!

Якось інакше того пам'ятного дня звучали для нас усіх церковні співи понад нашими могилами. І огортало нас якесь дивне передчуття... і не помилились ми, бо вже зі Сходу швидким темпом наближалися воєнні дії...

Про Лесю...

(Закінчення зі стор. 2)

країни. У протилежність до вікторіянця МкФерсона, що всеціло стояв на британській стороні, Леся Українка обороняла інтереси поневолених, віщуючи в своєму незламному „контра спем сперо" світле прийдешнє для далекої надхільської країни, в якій довелося їй перебувати під кінець земної мандрівки.

* * *

Не довелося Л. Українці дожити й до інших подій у Єгипті. Як відомо, 1922 році археолог Говард Картер відкопав могилу фараона Тутанхамуна в „Місті мертвих" над горішнім Нілом проти Люксора. Тутанхамун належав до 18-ої династії фараонів і його могила не тільки збереглася в цілій своїй величі, але переховала для єгипетської культури небуденні золоті прикраси, що в 1970-их роках „їздили по Північній Америці й їх можна було оглядати навіть у Вінніпегу, чи Торонто. Немає сумніву, що Леся Українка звернула б на них увагу, якщо б вони були відкопані скоріш. Так само трагічне життя Тутанхамуна могло послужити їй за тему для мистецького оформлення. Перебуваючи в Каїрі, Гелуані, чи Александрії, вона була ознайомлена тільки з долішнім Єгиптом; околиці Люксору з її величною святинею Амона (1400-1250 рр. до Хр.), єгипетське „чудо" старовинного Єгипту — „Велика святиня Амон-Ра в Карнаку, що її різні фараони будували, модифікували і добудовували продовж 2000 років, і врешті Терасовий мавзолей — могила королеви Макере Гат-шеп-сут (1450-1425 до Хр.), як і багато інших пам'ятників, залишилися поза її увагою. Тодішній Єгипет над горішнім бігом Нілу не був такий відомий — і нікуди правди діти — доступний залізницею, битими чи водними шляхами, як сьогодні. Єгипет Лесі Українки — це Єгипет дельти Нілу, пірамід Хеопса й його нащадків, Сфінкса з Гізи Єгипетського музею в Каїрі.

Праця...

(Закінчення зі стор. 1)

Наради виховної комісії (зліва): Ольга Гасцька, Надія Літепло, Марта Данюлюк, Ольга Кузьмович, Оленка Макарушка-Колодій.

(Світлила: ред. Марта Коломиєць, „Український Тижневик")

сю вели референтки зв'язків у Головній Управі СУА Ірина Куровицька і Марта Федорів.

Комісія виховна під проводом Марти Данилюк, виховної референтки Головної Управи СУА, дала учасницям практичні вказівки, як вести світлички у відділах. Тут дві фахові учительки — Надія Літепло і Оленка Макарушка - Колодій представили застосування методи Монтесорі; Лідія Крушельницька дала вказівки, як вивчати правильну українську мову та її наголоси; Ольга Гасцька розповіла про важливість казки в житті дитини, а Ольга Кузьмович перевела практичний показ українських видань, якими можуть користуватися виховниці особливо з терену Канади, де таких видань тепер появляється доволі багато. Рівночасно на залі була виставка видань та праць дітей, якими користуються в світличках СУА.

В понеділок вранці, 28-го травня ц.р., при вщерть виповненій залі відбувся панель, підготований референткою культури Головної Управи СУА Оксаною Ленець, яким вона і керувала. В панелі взяли участь наші відомі культуротворці мистці Яків Гніздовський і Любослав Гуцалюк та співак Адрій Добрянський, про пресу як інформативний чинник говорила журналістка Гелен Сміндак, співробітниця англомовного „Українського Тижневика". Коли на згаданому панелі говорилося про мистецтво і музику, то на комісії суспільної опіки, яка відбувалася рівночасно, порушувано начебто „буденні", але як болючі проблеми опіки старшими українцями, хворими і потребуючими та говорено про стипендійну допомогу нашій молоді у Бразилії та в інших країнах, де нижча життьова стопа ніж у ЗСА.

Цю преважливу допомогову акцію СУА представила керівниця комісії референтка суспільної опіки СУА Анна Кравчук, а доповідачами були Ольга Гнатик, Лариса Даник, Ольга Заремба і Віра Мицьо. На залі була також виставка матеріялів про стипендійну акцію СУА і про Осередок листування, який з великою відданістю та успіхом веде Анна Кравчук.

Поруч із виставками на окремих цих практичних комісіях учасниці XX Конвенції СУА та гості мали нагоду оглянути незвичайно цікаву виставку видань знімок та іншого матеріялу, зібраного з нагоди відзначування 100-річчя українського жіночого руху. Виставку приготувала відома із її муравлиної музейної праці Любов Волинець при допомозі Лідії Гладкої і Марти Данилюк. Там ми бачили знімки із Жіночого Конгресу в Станиславові, резолюції та звернення того ж Конгресу, неоціненні примірники жіночої української преси за весь цей минулий час та альбоми із перших років віднови українського життя на Заході, в Европі, у переселенчих таборах, а відтак вже тут, у ЗСА.

Впродовж цілої Конвенції була також відкрита окрема крамничка СУА, де учасниці могли закупити мистецькі вироби, картини, книжки та інші подарунки. Як бачимо, справність організації Конвенції подбала про те, щоб учасниці мали усе, що причинилося б до поглиблення інформацій та до ширення доброго імени Союзу Українок Америки. Треба тут підкреслити величезну працю, що виконав для підготови цієї Конвенції Організаційний комітет, складений із кількох десятків членок СУА з Ню Йорку та з найближчої околиці, під проводом Олександри Кіршак. Його працю можна було б помістити в кожній частині триденних нарад, імпрез, полуденків та інших активностей Конвенції.

Пона чотири...

(Закінчення зі стор. 1)

ся відразу хвиля протестів по сікхських поселеннях і ці протести не спиняються, — кажуть речники цієї меншости Індії, хоч сам уряд Індіри Ґанді твердить, що треба було конечно „покласти край тероризмові сікхів" і іншого виходу в уряду в Ню Делі не було, як тільки такий збройний виступ проти тих „терористів", які особливо зактивізувалися протягом останніх двох років, і на конті яких начебто налічується понад 500 жертв тероризму.

Всіх сікхів у Індії проживає 14 мільйонів, більшість яких скупчена в провінції Пунджаб. Релігію Сікхів заснували 10 гуру (вчителі) півтисячі років тому. Це монотеїстична віра, яка протиставить себе кастовому гіндуїзмові і наголошує інтенсивні релігійні практики та медитацію. Останній учитель-ґуру сікхів помер в 1708 році, заснувавши мілітарний монаший орден Халза, лицарі-монахи якого носять обов'язково при боці невеликого меча.

Мужчини цієї віри сікхів також не сміють стригти свої бороди і чуби та скидати тюрбани-чалми на людях. Релігія сікхів включає в собі сильні елементи ісляму й гіндуїзму одночасно. У ЗСА проживає, як сказано, приблизно 500,000 сікхів, з того в самому Ню Йорку та околиці і в Ню Джерзі живе їх 300,000 осіб. У Ню Йорку є три їхні церкви-святині, одна в Олбані, а нову й велику будують якраз тепер американські сікхи в Парамус, Н. Дж.